

Στρασβούργο, 22.11.2016
COM(2016) 739 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Επόμενα βήματα για ένα βιώσιμο ευρωπαϊκό μέλλον

Ευρωπαϊκή δράση για την αειφορία

{SWD(2016) 390 final}

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ: Η ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Η αειφόρος ανάπτυξη βρίσκεται από καιρό στην καρδιά του ευρωπαϊκού εγχειρήματος. Οι Συνθήκες της ΕΕ αναγνωρίζουν τις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές διαστάσεις της, οι οποίες θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ενιαία. Η ΕΕ είναι προσηλωμένη στην ανάπτυξη που καλύπτει τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να υπονομεύει την ικανότητα των μελλοντικών γενεών να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες. Η αξιοπρεπής ζωή για όλους εντός των ορίων του πλανήτη, που κατορθώνει να συμβιβάσει την οικονομική ευημερία και αποδοτικότητα, την ειρηνική διαβίωση των κοινωνιών, την κοινωνική ένταξη και την περιβαλλοντική ευθύνη, αποτελεί την πεμπτούσια της αειφόρου ανάπτυξης.

Οι ευρωπαϊκές κοινωνίες αντιμετωπίζουν σήμερα πολλές προκλήσεις για την αειφορία, από την ανεργία των νέων και τη γήρανση του πληθυσμού έως την κλιματική αλλαγή, τη ρύπανση, τη βιώσιμη ενέργεια και τη μετανάστευση. Οφείλουμε να αντιμετωπίσουμε τις σημερινές προκλήσεις και να προετοιμαστούμε για το μέλλον, προσαρμοζόμενοι στον ρυθμό και την πολυπλοκότητα της παγκόσμιας αλλαγής και στις απαιτήσεις του αυξανόμενου παγκόσμιου πληθυσμού. Για να διατηρήσουμε το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο και την κοινωνική συνοχή είναι αναγκαίο να επενδύσουμε στους νέους μας, να προάγουμε τη διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, να αντιμετωπίσουμε τις ανισότητες και να διαχειριστούμε ορθά το θέμα της μετανάστευσης. Η εφαρμογή υπεύθυνων δημοσιονομικών πολιτικών και η υλοποίηση μεταρρυθμίσεων θα ενισχύσει τη βιωσιμότητα των συστημάτων υγείας και συντάξεων. Απαραίτητη προϋπόθεση για να διατηρήσουμε το φυσικό μας κεφάλαιο είναι να επιταχύνουμε τη μετάβαση προς μια κυκλική οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα, αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων και ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή. Για να μετατραπούν οι προκλήσεις αυτές σε ευκαιρίες για νέες επιχειρήσεις και νέες θέσεις εργασίας, απαιτείται ισχυρή προσήλωση στην έρευνα και την καινοτομία.

Τόσο η αφετηρία όσο και οι επιδόσεις της ΕΕ στον τομέα αυτό είναι ιδιαίτερα ισχυρές, δεδομένου του υψηλού επιπέδου οικονομικής ανάπτυξης, κοινωνικής συνοχής και δημοκρατικότητας των κοινωνιών, καθώς και της κατοχυρωμένης στις ευρωπαϊκές Συνθήκες δέσμευσης για την αειφόρο ανάπτυξη¹. Βάσει της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση² η Ένωση οφείλει να μεριμνά για τη συνοχή μεταξύ των διαφόρων τομέων της εξωτερικής της δράσης και μεταξύ αυτών και των άλλων πολιτικών της.

Υπό τη σημερινή Επιτροπή, η διάσταση της αειφόρου ανάπτυξης ενσωματώνεται στα σημαντικότερα διατομεακά σχέδια καθώς και στις τομεακές πολιτικές και πρωτοβουλίες. Στο παρελθόν, το 2001 δρομολογήθηκε η στρατηγική της ΕΕ για την αειφόρο ανάπτυξη³, η οποία επανεξετάστηκε το 2006⁴ και αναθεωρήθηκε το 2009⁵. Από το 2010 η αειφόρος ανάπτυξη ενσωματώθηκε στην επιβεβαιωθείσα από τη σημερινή Επιτροπή στρατηγική «Ευρώπη 2020»⁶, η οποία περιστρέφεται γύρω από την εκπαίδευση και την καινοτομία («έξυπνη»), τις χαμηλές εκπομπές άνθρακα, την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή, τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο («βιώσιμη»), τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τη μείωση της φτώχειας («χωρίς αποκλεισμούς»).

1.1 Το θεματολόγιο 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη και οι στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΒΑ)

Το 2015 υπήρξε ένα καθοριστικό έτος για την αειφόρο ανάπτυξη παγκοσμίως. Οι παγκόσμιοι ηγέτες ενέκριναν στο πλαίσιο της 70ής Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, της 25ης Σεπτεμβρίου 2015, ένα νέο παγκόσμιο πλαίσιο για τη βιώσιμη ανάπτυξη: το θεματολόγιο 2030 για τη βιώσιμη

¹ Άρθρο 3 παράγραφος 5 και άρθρο 21 παράγραφος 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ).

² Άρθρο 21 παράγραφος 3 δεύτερο εδάφιο της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

³ COM/2001/0264 final.

⁴ Ευρωπαϊκό Συμβούλιο DOC 10917/06.

⁵ COM(2009) 400 final.

⁶ COM(2010) 2020 final.

ανάπτυξη (εφεξής, το «θεματολόγιο 2030»)⁷ στο επίκεντρο του οποίου βρίσκονται οι στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΒΑ). Το ίδιο έτος εγκρίθηκαν επίσης η Συμφωνία των Παρισίων για το κλίμα (COP21)⁸, το πρόγραμμα δράσης της Αντίς Αμπέμπα⁹, ως αναπόσπαστο μέρος του θεματολογίου 2030, και το πλαίσιο Σεντάι για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών¹⁰.

Η ΕΕ έπαιξε καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση του γενικού θεματολογίου 2030, το οποίο συνάδει πλήρως με το όραμα της Ευρώπης και έχει καταστεί πλέον το σχέδιο στρατηγικής ολόκληρου του κόσμου για την παγκόσμια αειφόρο ανάπτυξη. Το θεματολόγιο 2030 αντιπροσωπεύει μια δέσμευση για εξάλειψη της φτώχειας και επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης έως το 2030 σε όλο τον κόσμο, που θα διασφαλίζει ότι δεν θα μένει κανείς στο περιθώριο. Οι 17 ΣΒΑ και οι 169 συνδεδεμένοι με αυτούς στόχοι έχουν παγκόσμιο χαρακτήρα, τυγχάνουν καθολικής εφαρμογής και είναι αλληλένδετοι. Όλες οι χώρες, αναπτυγμένες και αναπτυσσόμενες, έχουν από κοινού την ευθύνη για την επίτευξη των ΣΒΑ. Το θεματολόγιο 2030 ενσωματώνει με ισορροπημένο τρόπο τις τρεις διαστάσεις της βιώσιμης ανάπτυξης —την οικονομική, την κοινωνική και την περιβαλλοντική— και αποτυπώνει για πρώτη φορά την ύπαρξη διεθνούς συναίνεσης ως προς το ότι οι στόχοι της ειρήνης, της ασφάλειας, της δικαιοσύνης για όλους και της κοινωνικής ένταξης αλληλοενισχύονται και δεν πρέπει να επιδιώκονται μόνο ο καθένας χωριστά.

Το θεματολόγιο 2030 στηρίζεται στην παγκόσμια σύμπραξη όλων των ενδιαφερόμενων φορέων και προϋποθέτει την κινητοποίηση όλων των μέσων υλοποίησης και έναν ισχυρό μηχανισμό παρακολούθησης και αξιολόγησης μέσω του οποίου θα διασφαλίζεται η πρόοδος και η λογοδοσία. Οι 17 ΣΒΑ προβλέπουν ποιοτικούς και ποσοτικούς στόχους για την επόμενη 15ετία ώστε να προετοιμαστούμε για το μέλλον και να εργαστούμε για την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, τη σταθερότητα, την υγεία του πλανήτη, δίκαιες και ανθεκτικές κοινωνίες και ευημερούσες οικονομίες. Οι ΣΒΑ συμβάλλουν στη διαμόρφωση μιας διαδικασίας σύγκλισης, τόσο μεταξύ των κρατών μελών και στο εσωτερικό κάθε κοινωνίας όσο και με τον υπόλοιπο κόσμο.

1.2 Επόμενα βήματα για ένα βιώσιμο ευρωπαϊκό μέλλον

Η ΕΕ δεσμεύεται πλήρως να πρωτοστατήσει στην υλοποίηση του θεματολογίου 2030 και των ΣΒΑ από κοινού με τα κράτη μέλη της και σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας. Το θεματολόγιο 2030 θα αποτελέσει επίσης τον καταλύτη για τη διαμόρφωση μιας ενιαίας προσέγγισης μεταξύ της εξωτερικής δράσης της ΕΕ και των άλλων πολιτικών της και για τη συνοχή των χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ.

Η απάντηση της ΕΕ στο θεματολόγιο 2030 θα περιλαμβάνει δύο άξονες. Ο πρώτος άξονας, ο οποίος παρουσιάζεται στην παρούσα ανακοίνωση, συνίσταται στην πλήρη ενσωμάτωση των ΣΒΑ στο ευρωπαϊκό πλαίσιο πολιτικής και στις τρέχουσες προτεραιότητες της Επιτροπής, στην αξιολόγηση του σημείου στο οποίο βρισκόμαστε σήμερα και στον προσδιορισμό των πιο σημαντικών ζητημάτων που άπτονται της αειφορίας. Στο πλαίσιο του δεύτερου άξονα θα δρομολογηθούν μελέτες για την περαιτέρω ανάπτυξη του μακροπρόθεσμου οράματός μας και τον προσανατολισμό των τομεακών πολιτικών μετά το 2020, στο πλαίσιο της προετοιμασίας για την μακροπρόθεσμη υλοποίηση των ΣΒΑ. Το νέο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο μετά το 2020 πρόκειται επίσης να επαναπροσανατολίσει τις συνεισφορές από τον προϋπολογισμό της ΕΕ προς την κατεύθυνση της επίτευξης των μακροπρόθεσμων στόχων της ΕΕ.

⁷ Ψήφισμα A/RES/70/1 των Ηνωμένων Εθνών.

⁸ Απόφαση -/CP.21 των Ηνωμένων Εθνών, έγκριση της Συμφωνίας των Παρισίων.

⁹ Ψήφισμα A/RES/69/313 των Ηνωμένων Εθνών.

¹⁰ Εγκρίθηκε στο πλαίσιο της τρίτης παγκόσμιας διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών που πραγματοποιήθηκε στο Σεντάι της Ιαπωνίας στις 18 Μαρτίου 2015.

2. Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΟ ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΟ 2030

Το θεματολόγιο 2030 αποτελεί ευκαιρία για την ΕΕ ώστε να ευθυγραμμίσει απολύτως τον στρατηγικό της προσανατολισμό με την παγκόσμια προσπάθεια για την οικοδόμηση ενός βιώσιμου μέλλοντος, το οποίο η Ένωση συνδιαμορφώνει με τους εταίρους της. Οι ΣΒΑ αποτελούν ήδη αντικείμενο πολλών από τις πολιτικές της ΕΕ και είναι ενσωματωμένοι και στις δέκα προτεραιότητες της Επιτροπής.

2.1 Καταγραφή των ευρωπαϊκών πολιτικών που συμβάλλουν στην επίτευξη των ΣΒΑ

Στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα ανακοίνωση παρέχεται πλήρης επισκόπηση του τρόπου με τον οποίο οι ευρωπαϊκές πολιτικές και δράσεις συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης, εντός της ΕΕ και μέσω της εξωτερικής δράσης της ΕΕ. Για καθέναν από τους 17 ΣΒΑ παρουσιάζονται συνοπτικά οι πιο συναφείς δράσεις που αναλαμβάνει η Επιτροπή.

Από την καταγραφή αυτή προκύπτει ότι και οι 17 στόχοι καλύπτονται από υφιστάμενες πολιτικές της ΕΕ. Η στρατηγική «Ευρώπη 2020» παίζει σημαντικό ρόλο στην κάλυψη αρκετών από τους ΣΒΑ. Παρά τα ικανοποιητικά επιτεύγματα και την πρόοδο που έχει να επιδείξει η Ευρώπη σε όλους τους στόχους, η πλήρης υλοποίηση του θεματολογίου έως το 2030 προϋποθέτει ενίσχυση των προσπαθειών στον τομέα της εφαρμογής και πιο επικεντρωμένη δράση σε όλους τους τομείς.

Τα μέσα που χρησιμοποιούνται για την επίτευξη των επιμέρους ΣΒΑ εξαρτώνται επίσης από τον επιμερισμό των αρμοδιοτήτων μεταξύ της ΕΕ και των κρατών μελών.

Στις κυριότερες δράσεις που συμβάλλουν στην επίτευξη των ΣΒΑ εντός της ΕΕ συγκαταλέγονται οι ακόλουθες:

Σε σχέση με τον ΣΒΑ 1 «Εξάλειψη της φτώχειας σε όλες τις μορφές και παντού», ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο εσωτερικό της, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, είναι κυρίως να στηρίζει τα κράτη μέλη στην καταπολέμηση της φτώχειας ώστε να βοηθήσει να πετύχουν τον πρωταρχικό στόχο για τη φτώχεια που προβλέπει η στρατηγική «Ευρώπη 2020», στον βαθμό που η κρίση έχει επηρεάσει την πρόοδο προς την επίτευξή του.

Όσον αφορά τον ΣΒΑ 2 «Εξάλειψη της πείνας, επίτευξη επισιτιστικής ασφάλειας, βελτίωση της διατροφής και προώθηση της βιώσιμης γεωργίας», η αναθεωρημένη κοινή γεωργική πολιτική (ΚΓΠ) περιλαμβάνει τρεις στόχους που παραμένουν εξαιρετικά συναφείς και είναι υψηλής προτεραιότητας: βιώσιμη παραγωγή τροφίμων, βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων και δράση για την κλιματική αλλαγή και ισορροπημένη εδαφική ανάπτυξη. Ομοίως, στόχος της αναθεωρημένης κοινής αλιευτικής πολιτικής είναι να συμβάλει στη βιώσιμη προσφορά τροφίμων μέσω βιώσιμων δραστηριοτήτων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας. Μέσω του Ταμείου Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους η ΕΕ στηρίζει τις δράσεις των κρατών μελών για διανομή επαρκών ποσοτήτων ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων στους απόρους. Οι πολιτικές αυτές συμπληρώνονται από δράσεις έρευνας και καινοτομίας για την επισιτιστική και διατροφική ασφάλεια, όπως η FOOD 2030.

Σε σχέση με τον ΣΒΑ 3 «Εξασφάλιση υγιούς ζωής σε όλους και προώθησης της ευημερίας για όλους και σε όλες τις ηλικίες», η ΕΕ συμπληρώνει τις δράσεις των κρατών μελών μέσω της θέσπισης νομοθεσίας και της ανάληψης άλλων πρωτοβουλιών στους τομείς της δημόσιας υγείας, των συστημάτων υγείας και των προβλημάτων υγείας που σχετίζονται με το περιβάλλον (όπως, μεταξύ άλλων, η ποιότητα του αέρα, τα χημικά και τα απόβλητα). Η υγεία είναι σημαντική για την ευημερία κάθε ατόμου και τη διαμόρφωση μιας αειφόρου οικονομίας, καθώς αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για τη βελτίωση της

συμμετοχής στην αγορά εργασίας και της παραγωγικότητας¹¹. Η Επιτροπή θα συνδράμει τα κράτη μέλη στην επίτευξη των επιμέρους στόχων του ΣΒΑ, ιδίως μέσω της μείωσης της θνησιμότητας λόγω χρόνιων ασθενειών, της εξασφάλισης ποιοτικής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, της ενίσχυσης της ικανότητας πρόληψης και διαχείρισης παγκόσμιων απειλών για την υγεία (συμπεριλαμβανομένης της αντοχής στα αντιμικροβιακά) και της εφαρμογής της Σύμβασης πλαισίου για τον έλεγχο του καπνού.

Όσον αφορά τον ΣΒΑ 4 «Χωρίς αποκλεισμούς και ισότιμη ποιότητα της εκπαίδευσης και προώθηση των ευκαιριών δια βίου μάθησης για όλους», η ΕΕ έχει θέσει πρωταρχικούς στόχους στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» που αφορούν τα ποσοστά πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου και ολοκλήρωσης τριτοβάθμιων σπουδών. Μέσω του θεματολογίου δεξιοτήτων, του στρατηγικού πλαισίου «Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2020» για την ομαδική μάθηση και ανταλλαγή και του προγράμματος Erasmus+, η ΕΕ επικεντρώνει τις προσπάθειές της στην ενεργή στήριξη των κρατών μελών για τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, με απώτερο στόχο τη δημιουργία ευκαιριών για τους νέους.

Σε σχέση με τον ΣΒΑ 5 «Επίτευξη της ισότητας των φύλων και χειραφέτηση όλων των γυναικών και κοριτσιών», η ισότητα των φύλων είναι κατοχυρωμένη στο πολιτικό και νομικό πλαίσιο της ΕΕ ήδη από τις απαρχές της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, ενώ χαράσσονται νέες πολιτικές για την αντιμετώπιση των ανισοτήτων που εξακολουθούν να υφίστανται μεταξύ των δύο φύλων. Ομοίως, ο ΣΒΑ 10 «Μείωση των ανισοτήτων τόσο εντός και όσο μεταξύ των διαφόρων χωρών», βρίσκεται στο επίκεντρο της κοινωνικής ατζέντας και της πολιτικής συνοχής της ΕΕ.

Η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την ποιότητα ζωής των σημερινών και των μελλοντικών γενεών. Αρκετοί ΣΒΑ έχουν ιδιαίτερη περιβαλλοντική διάσταση, όπως ο ΣΒΑ 6 «Διασφάλιση της διαθεσιμότητας και της αειφόρου διαχείρισης του νερού και της αποχέτευσης για όλους», ο ΣΒΑ 14 «Διατήρηση και αειφόρος χρήση των ωκεανών, των θαλασσών και των θαλάσσιων πόρων στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης» και ο ΣΒΑ 15 «Προστασία, αποκατάσταση και προαγωγή της αειφόρου χρήσης των χερσαίων οικοσυστημάτων, βιώσιμη διαχείριση των δασών, καταπολέμηση της απερίμενης, ανάσχεση και αντιστροφή της υποβάθμισης του εδάφους και ανάσχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας». Καταλύτης για τη βελτίωση των περιβαλλοντικών συνθηκών στην Ευρώπη τις τελευταίες δεκαετίες είναι η νομοθεσία της ΕΕ που προβλέπει υψηλό επίπεδο προστασίας σε τομείς όπως η ποιότητα του νερού και η διατήρηση της φύσης. Οι οδηγίες για τα πουλιά και τους οικότοπους προστατεύουν τα οικοσυστήματα, και η επέκταση του δικτύου προστατευόμενων περιοχών Natura 2000 στο 18% των εκτάσεων της ΕΕ αποτελεί σημαντικό επίτευγμα. Απαιτούνται, ωστόσο, περαιτέρω προσπάθειες για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ για ανάσχεση της απώλειας βιοποικιλότητας και αποκατάσταση του 15% τουλάχιστον των υποβαθμισμένων οικοσυστημάτων μέχρι το 2020. Παρότι τα αποθέματα ιχθύων της Ευρώπης ανέκαθεν πλήττονταν από την υπεραλίευση, σήμερα πολλά αποθέματα ανακάμπτουν ως αποτέλεσμα της κοινής αλιευτικής πολιτικής που βασίζεται σε μεγάλο βαθμό σε επιστημονικά δεδομένα. Η προσφάτως εγκριθείσα κοινή ανακοίνωση σχετικά με τη διεθνή διακυβέρνηση των ωκεανών¹² καθορίζει δράσεις για να εξασφαλιστεί η ασφάλεια, η καθαριότητα και η βιώσιμη διαχείριση των ωκεανών.

Η ΕΕ, έχοντας ακόμη να αντιμετωπίσει μια σειρά από προκλήσεις σε σχέση με το φυσικό κεφάλαιο, συμπληρώνει με εντεινόμενο ρυθμό τις νομοθετικές προσεγγίσεις με άλλες πολιτικές που αποβλέπουν στη «Διασφάλιση μεθόδων βιώσιμης κατανάλωσης και παραγωγής», δηλαδή του ΣΒΑ 12. Στον τομέα αυτό, οι δράσεις υπέρ της αποδοτικότητας ως προς τη χρήση των πόρων και της κυκλικής οικονομίας έχουν στόχο την αποσύνδεση της οικονομικής ανάπτυξης από τη χρήση των πόρων και την υποβάθμιση του περιβάλλοντος. Η βιώσιμη κατανάλωση προϋποθέτει επίσης πολιτικές για τους

¹¹ Από την προσεχή έκθεση του ΟΟΣΑ και της ΕΕ με τίτλο «Πανόραμα της Υγείας: Ευρώπη 2016» προκύπτει ότι, παρά το γεγονός ότι το προσδόκιμο ζωής στην ΕΕ έχει αυξηθεί κατά 7 χρόνια κατά μέσο όρο από τις αρχές τις δεκαετίας του 1990, σε πολλές χώρες της ΕΕ δεν σημειώθηκε αύξηση του αριθμού των υγιών ετών ζωής.

¹² JOIN (2016) 49 final.

καταναλωτές που αυξάνουν την ευαισθητοποίησή τους και τους επιτρέπουν να κάνουν συνειδητές επιλογές που συμβάλλουν στην αειφορία.

Στον τομέα της ενέργειας και του κλίματος, σε σχέση με τον ΣΒΑ 7 «Διασφάλιση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή, αξιόπιστη, βιώσιμη και σύγχρονη ενέργεια για όλους» και τον ΣΒΑ 13 «Ανάληψη επείγουσας δράσης για την καταπολέμηση της αλλαγής του κλίματος και των επιπτώσεών του», η ΕΕ έχει θέσει φιλόδοξους στόχους για το 2030 που αποβλέπουν στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και την αύξηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Έχει επίσης αναληφθεί πολιτική δέσμευση για διάθεση του 20% τουλάχιστον του προϋπολογισμού της ΕΕ στη δράση για το κλίμα. Η Επιτροπή έχει προτείνει ήδη τρόπους για τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου σε όλους τους τομείς της οικονομίας¹³ και επίκειται η παρουσίαση δέσμης πρωτοβουλιών για να δοθεί ώθηση στη μετάβαση σε καθαρές μορφές ενέργειας. Η δέσμη αυτή θα είναι επικεντρωμένη στην επίτευξη των στόχων για την ενεργειακή απόδοση και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ενόψει της πραγμάτωσης της ενεργειακής ένωσης και, ειδικότερα, του πλαισίου πολιτικής για το κλίμα και την ενέργεια για το 2030. Αναμένεται να συμβάλει στην τόνωση της απασχόλησης και της ανάπτυξης και να αλλάξει γρήγορα τα πράγματα για την πραγματική οικονομία.

Από κοινωνικοοικονομικής πλευράς, η στρατηγική «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη αποσκοπεί στην απασχόληση του 75% της ηλικιακής κατηγορίας 20-64 ετών, που θα συμβάλει στην επίτευξη του ΣΒΑ 8 «Χωρίς αποκλεισμούς και ισότιμη ποιότητα της εκπαίδευσης και προώθηση των ευκαιριών δια βίου μάθησης για όλους». Η ανάκαμψη της αγοράς εργασίας ενισχύθηκε στη διάρκεια του 2015 και 2016, με σημαντική βελτίωση των περισσότερων δεικτών. Το ποσοστό απασχόλησης (για την ηλικιακή κατηγορία 20-64 ετών) αυξήθηκε στην ΕΕ κατά 0,9 ποσοστιαίες μονάδες το 2015 και παρέμεινε σε ανοδική τροχιά φτάνοντας το 71,1% το δεύτερο τρίμηνο του 2016, ξεπερνώντας τα προ κρίσης επίπεδα του 70,3% (σε ετήσια βάση) που καταγράφηκαν το 2008¹⁴. Ωστόσο, παρά τη μείωσή τους, οι ανισότητες στην αγορά εργασίας στα διάφορα κράτη μέλη παραμένουν σημαντικές σε σύγκριση με την περίοδο προ της κρίσης και σε αρκετά κράτη μέλη εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις όσον αφορά την ανεργία των νέων και την ανεργία των ατόμων με αναπηρίες.

Στο πλαίσιο του ΣΒΑ 9 «Κατασκευή ανθεκτικών υποδομών, προαγωγή της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς εκβιομηχάνισης και υποστήριξη της καινοτομίας», το επενδυτικό σχέδιο για την Ευρώπη καλύπτει στρατηγικές επενδύσεις σε σημαντικούς τομείς, όπως σε υποδομές, στην έρευνα και την καινοτομία, καθώς και στη χρηματοδότηση υψηλού κινδύνου για μικρές επιχειρήσεις. Επίσης, τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία¹⁵ καλύπτουν επενδύσεις σε υποδομές, στην έρευνα και την καινοτομία. Ο μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» χρηματοδοτεί αξιόπιστα δίκτυα και υποδομές στους τομείς των μεταφορών, των τηλεπικοινωνιών και της ενέργειας. Η έρευνα και η καινοτομία, που υποστηρίζουν όλους σχεδόν τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΒΑ), χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία («Ορίζων 2020»). Από τον πίνακα αποτελεσμάτων στον τομέα της καινοτομίας για το 2016 προκύπτει ότι η ΕΕ εξακολουθεί να έχει σημαντικό προβάδισμα σε επίπεδο επιδόσεων σε σχέση με πολλές άλλες χώρες και το ζητούμενο είναι να διατηρήσει αυτή τη θέση.

Όσον αφορά τον ΣΒΑ 11 «Επίτευξη ασφαλών, ανθεκτικών, βιώσιμων και χωρίς αποκλεισμούς πόλεων και οικισμών», πέντε από τις οκτώ πιο βιώσιμες πόλεις ανήκουν στην ΕΕ (Στοκχόλμη, Βιέννη,

¹³ COM(2016) 500.

¹⁴ Eurostat.

¹⁵ Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ESIF): τα τρία ταμεία για την πολιτική συνοχής [δηλ. το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ) και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)], το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ)].

Λονδίνο, Φρανκφούρτη και Αμβούργο). Το αστικό θεματολόγιο για την ΕΕ είναι μια κοινή προσπάθεια της Επιτροπής, κρατών μελών και ευρωπαϊκών πόλεων για την ενίσχυση της αστικής διάστασης των ευρωπαϊκών και εθνικών πολιτικών. Η ΕΕ, σε εναρμόνιση με το νέο αστικό θεματολόγιο των Ηνωμένων Εθνών, ενισχύει την ανθεκτικότητα του αστικού περιβάλλοντος μέσω της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών και των κινδύνων που σχετίζονται με το κλίμα. Το Σύμφωνο των Δημάρχων για το Κλίμα και την Ενέργεια της ΕΕ είναι μια τοπική και περιφερειακή δράση από τη βάση προς την κορυφή για την ένταξη υπό μια ενιαία σκέπη του μετριασμού των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής σε αυτήν, καθώς και για την πρόσβαση σε ασφαλή, βιώσιμη και οικονομικά προσιτή ενέργεια.

Όσον αφορά τον ΣΒΑ 16 «Πρόωθηση ειρηνικών και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνιών για την αειφόρο ανάπτυξη, παροχή πρόσβασης στη δικαιοσύνη για όλους και οικοδόμηση αποτελεσματικών, υπεύθυνων και χωρίς αποκλεισμούς θεσμών σε όλα τα επίπεδα» η ΕΕ έχει θεσπίσει σχετικές πολιτικές και νομοθεσία, πολλές από τις αρχές των οποίων κατοχυρώνονται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθ' υπέρβαση των επιδιώξεων του ΣΒΑ 16.

Στο πλαίσιο του ΣΒΑ 17 «Ενίσχυση των μέσων εφαρμογής και αναζωογόνηση της παγκόσμιας σύμπραξης για τη βιώσιμη ανάπτυξη», η Επιτροπή, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, θα εργαστεί για την υλοποίηση του θεματολογίου μέσω της θέσπισης ευνοϊκών πολιτικών, της κινητοποίησης επαρκών χρηματοδοτικών μέσων υλοποίησης από όλες τις πηγές, συμπεριλαμβανομένου του ιδιωτικού τομέα, της ανάπτυξης ικανοτήτων, της αξιοποίησης της επιστήμης, της τεχνολογίας, της καινοτομίας και του εμπορίου, της διασφάλισης της συνοχής των πολιτικών, καθώς και της διαμόρφωσης εταιρικών σχέσεων για την ενίσχυση της επιτυχούς υλοποίησης. Η στρατηγική «Εμπόριο για όλους»,¹⁶ που εγκρίθηκε αμέσως μετά το θεματολόγιο των Ηνωμένων Εθνών του 2030, δεσμεύει την ΕΕ σε μια υπεύθυνη πολιτική για το εμπόριο και τις επενδύσεις ως μέσο εφαρμογής των ΣΒΑ που συμβάλλει στην τόνωση της απασχόλησης, της βιώσιμης ανάπτυξης και των επενδύσεων στην Ευρώπη και εκτός αυτής.

Επίσης, οι ευρωπαϊκές πολιτικές και δράσεις συμπληρώνονται από αρκετά χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ, τα οποία συμβάλλουν με οριζόντιο τρόπο στην επίτευξη των ΣΒΑ. Για παράδειγμα, η πολιτική συνοχής —μέσω των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων— είναι η κύρια επενδυτική πολιτική της ΕΕ που αποσκοπεί στην εξασφάλιση οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής μέσω της μείωσης των διαφορών μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών. Συμβάλλει στη στρατηγική «Ευρώπη 2020» και στην αντιμετώπιση των διαφορετικών αναπτυξιακών αναγκών σε όλες τις περιφέρειες της ΕΕ με 350 δισ. ευρώ για την περίοδο 2014-2020. Επίσης, το πρόγραμμα πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία «Ορίζων 2020» έχει διατομεακό χαρακτήρα και χρηματοδοτεί σχέδια που υποστηρίζουν την επίτευξη πολλών ΣΒΑ. Η ΕΕ μεριμνά με διάφορους τρόπους ώστε να εξασφαλίζονται συνέργειες μεταξύ χρηματοδοτικών μέσων και πολιτικών.

2.2. Η συμβολή των 10 προτεραιοτήτων της Επιτροπής στην υλοποίηση του θεματολογίου 2030

Το πολιτικό πρόγραμμα της σημερινής Επιτροπής επικεντρώνεται στην απασχόληση, την ανάπτυξη, τη δικαιοσύνη και τη δημοκρατική αλλαγή, όπως διαμορφώθηκε κατόπιν συζητήσεων με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και αντλώντας έμπνευση από το «Στρατηγικό θεματολόγιο για την Ένωση σε εποχή αλλαγών» του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Οι δέκα προτεραιότητες του προγράμματος άπτονται σημαντικών προκλήσεων για την Ευρώπη. Πολλοί από τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης είναι άρρηκτα συνυφασμένοι με τις προκλήσεις αυτές και τους στόχους της Επιτροπής βάσει των δέκα προτεραιοτήτων.

¹⁶ COM(2015) 497 final.

Στην ενότητα που ακολουθεί σταχυολογούνται οι πιο σημαντικές συνεργίες μεταξύ των ΣΒΑ και των δέκα προτεραιοτήτων. Η πλήρης αξιοποίηση των συνεργιών αυτών μεταξύ των ΣΒΑ και των υψηλότερων προτεραιοτήτων της Επιτροπής διασφαλίζει τον πολιτικό ενστερνισμό τους και αποτρέπει το ενδεχόμενο η υλοποίηση των ΣΒΑ να γίνεται σε πολιτικό κενό.

Επίσης, στην ενότητα 2.3 εξετάζονται οι πιο σημαντικές δεσμεύσεις στο πλαίσιο της εξωτερικής δράσης της ΕΕ, οι οποίες καλύπτουν την προτεραιότητα 6 που αφορά το εμπόριο και την προτεραιότητα 9 που αφορά την εντονότερη δράση σε παγκόσμιο επίπεδο.

Οι περισσότερες δραστηριότητες στο πλαίσιο της «Προτεραιότητας 1. Νέα ώθηση στην απασχόληση, την ανάπτυξη και τις επενδύσεις» συμβάλλουν απευθείας στην επίτευξη διαφόρων ΣΒΑ και επιλαμβάνονται σημαντικών προκλήσεων για την αειφορία που καλείται να αντιμετωπίσει η Ευρώπη.

Από την έναρξη της παγκόσμιας οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης η ΕΕ ταλανίζεται από υψηλά ποσοστά ανεργίας, επενδυτικό χάσμα και έλλειψη ανταγωνιστικότητας, ενώ η φτώχεια και η ανισότητα εξακολουθούν να αποτελούν πηγή προβληματισμού. Το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο δεν θα είναι διατηρήσιμο στο μέλλον αν ο ρυθμός ανάπτυξης παραμείνει στα σημερινά επίπεδα. Σε μια γηράσκουσα κοινωνία όπου σύμφωνα με τη σημερινή αναλογία δύο ενεργά άτομα συντηρούν ένα ανενεργό άτομο κατά μέσο όρο ανά την ΕΕ¹⁷, οι συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις πολλών κρατών μελών θα αυξηθούν σημαντικά¹⁸, ενώ τα ποσοστά ανεργίας των νέων παραμένουν υψηλά.

Αυτός είναι ο λόγος που από την έναρξη της θητείας αυτής της Επιτροπής πρώτη προτεραιότητα αποτελεί η ώθηση στην απασχόληση, την ανάπτυξη και τις επενδύσεις. Οι επιτυχημένες επιδόσεις της Ευρώπης τα τελευταία 60 χρόνια στον τομέα της κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης πρέπει να συνεχιστούν μέσω της δημιουργίας βιώσιμης απασχόλησης που θα παρέχει ευκαιρίες στις μελλοντικές γενιές και θα βελτιώσει τα αποτελέσματα στον κοινωνικό τομέα από την άποψη της μείωσης της φτώχειας και των ανισοτήτων. Με τον τρόπο αυτό θα διασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης στην παγκόσμια οικονομία και, παράλληλα, θα διατηρηθεί ο ευρωπαϊκός τρόπος ζωής.

Σε ένα παγκόσμιο ανταγωνιστικό περιβάλλον στο οποίο η ΕΕ δεν θα πρέπει να βασίσει την ανταγωνιστικότητά της στους χαμηλούς μισθούς, η επένδυση στην **ποιοτική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΣΒΑ 4)** και στους νέους αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την εξασφάλιση διατηρήσιμης ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς. Η κεντρική αρμοδιότητα ανήκει στα κράτη μέλη, για τη στήριξή τους, όμως, πρέπει να κινητοποιηθούν όλα τα διαθέσιμα σε επίπεδο ΕΕ μέσα, όπως το Erasmus+ και η πολιτική συνοχής. Η ευημερία και ο τρόπος ζωής της Ευρώπης βασίζονται στο μεγαλύτερο της πλεονέκτημα: τους ανθρώπους της. Από το 2010 έως το 2014 οι επενδύσεις στην εκπαίδευση και την κατάρτιση μειώθηκαν κατά 2,5% στο σύνολο της ΕΕ¹⁹. Οι έξυπνες επενδύσεις που βελτιώνουν την ποιότητα των δεξιοτήτων και ενισχύουν τις επιδόσεις των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης αποτελούν αναγκαιότητα. Η Επιτροπή θα ασχοληθεί με τον εκσυγχρονισμό της εκπαίδευσης, την ποιότητα της μαθητείας και τη βελτίωση της παρακολούθησης της πορείας των πτυχιούχων το επόμενο έτος. Οι «Εγγυήσεις για τη νεολαία» θα ενισχυθούν ως εργαλείο επένδυσης στους νέους, στις δεξιότητές τους και στα πρώτα βήματα της σταδιοδρομίας τους.

Το επενδυτικό σχέδιο για την Ευρώπη²⁰ (π.χ. ΣΒΑ 8, 9, 12, 13) αποσκοπεί στην κινητοποίηση 500 δισ. EUR πρόσθετων επενδύσεων στην πραγματική οικονομία μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου

¹⁷ Eurostat.

¹⁸ Έκθεση του 2015 για τη δημογραφική γήρανση: οικονομικές και δημοσιονομικές προβλέψεις για τα 28 κράτη μέλη της ΕΕ (2013-2060).

¹⁹ Έκθεση παρακολούθησης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης 2016.

²⁰ COM(2014) 903 final.

Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ) έως το 2020. Οι επενδύσεις σε διάφορους στρατηγικούς τομείς όπως η εκπαίδευση, η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, οι υδάτινοι πόροι, η ενέργεια, οι μεταφορές και άλλες υποδομές, οι βιομηχανίες και η γεωργία, καθώς και η προώθηση μελλοντοστραφών πρωτοβουλιών, όπως η ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, η κυκλική οικονομία και ο μετριασμός των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και η προσαρμογή σε αυτήν έχουν παίξει σημαντικό ρόλο στην επιτυχία του πρώτου σταδίου του ΕΤΣΕ. Για τη δεύτερη φάση, ΕΤΣΕ 2.0²¹, η Επιτροπή πρότεινε τον ποσοτικό στόχο (40%) για στοχοθετημένα σχέδια που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή. Μέσω δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης στο υψηλότερο επίπεδο θα προωθηθούν προτάσεις μακράς πνοής όχι μόνο για τον στόχο του κλίματος αλλά και για να διασφαλιστεί η δρομολόγηση ευρύτερων σχεδίων βιώσιμης ανάπτυξης. Επιπλέον, η νέα πρόταση θα διευκολύνει τον συνδυασμό με άλλες σημαντικές πηγές χρηματοδότησης, όπως τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία, για τη στήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης σε διάφορους τομείς ανά την ΕΕ.

Η **κυκλική οικονομία** (ΣΒΑ 6, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15) προσφέρει ένα μεταρρυθμιστικό θεματολόγιο με σημαντικές προοπτικές νέων θέσεων εργασίας και ανάπτυξης και την ενθάρρυνση βιώσιμων μοντέλων κατανάλωσης και παραγωγής. Η επικέντρωση στην αποδοτικότητα ως προς τη χρήση των πόρων και στην ελαχιστοποίηση των αποβλήτων σε ένα πλαίσιο ραγδαίας εξάντλησης των παγκόσμιων πόρων εξασφαλίζει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για την ΕΕ και ενθαρρύνει την καινοτομία. Δημιουργεί τοπικές θέσεις εργασίας, σε όλα τα επίπεδα δεξιοτήτων, και ευκαιρίες για κοινωνική ένταξη. Η μετάβαση στην κυκλική οικονομία προσφέρει στην Ευρώπη την ευκαιρία να εκσυγχρονίσει την οικονομία της, κάνοντάς την πιο ανθεκτική στις μελλοντικές εξελίξεις, πιο πράσινη και πιο ανταγωνιστική. Η κυκλική οικονομία συμβάλλει επίσης στη μείωση των επιπέδων εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και στην εξοικονόμηση ενέργειας, καθώς και στον περιορισμό της ρύπανσης του αέρα, του εδάφους και του νερού. Η εφαρμογή του σχεδίου δράσης του 2015 για την κυκλική οικονομία παραμένει προτεραιότητα της Επιτροπής, όπως επιβεβαιώνεται στο πρόγραμμα εργασίας του 2017.

Το πλαίσιο παρακολούθησης για την κυκλική οικονομία στην Ευρώπη θα είναι έτοιμο το 2017. Με στόχο την κλιμάκωση των επενδύσεων στην κυκλική οικονομία θα δημιουργηθεί μια πλατφόρμα που θα στηρίζει τη χρηματοδότηση της κυκλικής οικονομίας. Άλλη μία νέα πρωτοβουλία το 2017 θα είναι η εκπόνηση ολοκληρωμένης στρατηγικής για τα πλαστικά με στόχο τη βελτίωση των οικονομικών παραμέτρων, της ποιότητας και της υιοθέτησης της ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης των πλαστικών και της μείωσης της ελευθέρωσης μικροπλαστικών στο περιβάλλον. Η πρωτοβουλία αυτή θα βοηθήσει την ευρωπαϊκή βιομηχανία να αναπτύξει τα πλαστικά του μέλλοντος που θα έχουν μικρότερη εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα και θα προσφέρουν λύσεις για τη μείωση της παγκόσμιας **θαλάσσιας ρύπανσης** (ΣΒΑ 14). Προκειμένου να προωθηθεί η ασφαλής επαναχρησιμοποίηση επεξεργασμένων λυμάτων, θα οριστούν ελάχιστες απαιτήσεις για το επαναχρησιμοποιούμενο νερό (ΣΒΑ 6). Δράση για την εξασφάλιση βιώσιμων συστημάτων τροφίμων και την πρόληψη της **σπατάλης τροφίμων** (ΣΒΑ 12) θα αναληφθεί μέσω της πλατφόρμας της ΕΕ για την απώλεια και τη σπατάλη τροφίμων, προς υποστήριξη του στόχου των Ηνωμένων Εθνών για μείωση κατά το ήμισυ της κατά κεφαλήν σπατάλης τροφίμων παγκοσμίως έως το 2030. Ο σχεδιασμός προβλέπει στοχευμένες δράσεις που θα διευκολύνουν τις δωρεές τροφίμων και την ασφαλή χρήση τροφίμων που δεν είναι κατάλληλα για ανθρώπινη κατανάλωση ως ζωοτροφών, καθώς και την πιο αποτελεσματική σήμανση ημερομηνίας στα τρόφιμα.

Η εφαρμογή του **περιβαλλοντικού κεκτημένου της ΕΕ** (ΣΒΑ 6, 14, 15) εξακολουθεί να είναι ζωτικής σημασίας για τη μακροπρόθεσμη αειφορία και συνδέεται άρρηκτα με τις ευρύτερες προκλήσεις σε επίπεδο οικονομίας και κοινωνίας. Όπως επισημαίνεται στο 7ο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον, η διατήρηση και η βελτίωση της βάσης φυσικών πόρων είναι απαραίτητη ώστε οι τομείς της οικονομίας μας, όπως η γεωργία, η αλιεία ή η ενέργεια, να είναι σε θέση να παρέχουν τις υπηρεσίες τους. Η Επιτροπή θα ενισχύσει την παρακολούθηση της προόδου των περιβαλλοντικών

²¹ COM(2016) 581 final.

στόχων μέσω της επισκόπησης της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής και θα δρομολογήσει πρωτοβουλίες για την απλούστευση της διαδικασίας υποβολής εκθέσεων για το περιβάλλον, τη διευκόλυνση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη και τη στήριξη την περιβαλλοντικής συμμόρφωσης στα κράτη μέλη (ΣΒΑ 17).

Η γεωργία (ΣΒΑ 2) παίζει ουσιαστικό ρόλο στο θεματολόγιο 2030 και στην εξασφάλιση ενός βιώσιμου μέλλοντος καθώς είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με ζητήματα όπως η απασχόληση, τα τρόφιμα, ο αέρας, η κλιματική αλλαγή, το νερό, το έδαφος και η βιοποικιλότητα (ΣΒΑ 8, 12, 6, 13 και 15). Η Επιτροπή θα προωθήσει ως εκ τούτου την εκτέλεση εργασιών και θα προβεί σε ευρείες διαβουλεύσεις για την απλούστευση και τον εκσυγχρονισμό της κοινής γεωργικής πολιτικής για να μεγιστοποιήσει τη συμβολή της στις δέκα προτεραιότητες της Επιτροπής και στους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης.

Στο πλαίσιο των εργασιών της επί της «Προτεραιότητας 3. Ανθεκτική ενεργειακή ένωση συνοδευόμενη από μακρόπνοη πολιτική όσον αφορά την κλιματική αλλαγή», η ΕΕ θέσπισε ένα σαφές πλαίσιο για το 2030 και εργάζεται δραστήρια για την επίτευξη των δύο συναφών ΣΒΑ.

Η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος εισαγωγέας ενέργειας στον κόσμο²² και είναι ευάλωτη σε κλυδωνισμούς του εφοδιασμού. Επομένως, η ενεργειακή ασφάλεια, η ενοποίηση της αγοράς, η ενεργειακή απόδοση και η χρήση εγχώριων ενεργειακών πόρων, ιδίως δε ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, έχουν μεγάλη σημασία για τον περιορισμό της εξάρτησής μας από εξωτερικούς προμηθευτές και, παράλληλα, για την απεξάρτηση της οικονομίας από τον άνθρακα και την ώθηση σε νέους τομείς επιχειρηματικής δραστηριότητας. Η Ευρώπη πρέπει να κάνει τώρα τις σωστές επιλογές, δεδομένου ότι το οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό κόστος των κατακερματισμένων ενεργειακών αγορών θα δυσχεράνει τη μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα. Στόχος της **Ενεργειακής Ένωσης** είναι να εξασφαλίσει προσιτή, ασφαλή και βιώσιμη ενέργεια για τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά (ΣΒΑ 7). Η Ενεργειακή Ένωση προάγει την ενεργειακή συνεργασία και ενοποίηση για την επίτευξη αυτού του στόχου. Στο επίκεντρο αυτής της στρατηγικής της ΕΕ βρίσκονται ιδίως οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και η ενεργειακή απόδοση, καθώς παίζουν ολοένα σημαντικότερο ρόλο στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και παράλληλα βελτιώνουν την ενεργειακή ασφάλεια και ενισχύουν τη βιομηχανική και τεχνολογική υπεροχή της ΕΕ.

Η Συμφωνία των Παρισίων του 2015 αποτελεί ιστορικό ορόσημο του παγκόσμιου αγώνα κατά της **κλιματικής αλλαγής (ΣΒΑ 13)**, καθώς σηματοδοτεί μια επιτυχία για όλο τον κόσμο και επιβεβαιώνει την πορεία της ΕΕ προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα και ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή. Η ΕΕ έθεσε για το σύνολο της οικονομίας τον φιλόδοξο εσωτερικό στόχο για μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 40% για το 2030. Ο στόχος βασίζεται σε παγκόσμιες προβολές οι οποίες συνάδουν με τον μεσοπρόθεσμο στόχο της Συμφωνίας των Παρισίων. Η ΕΕ θα εξακολουθήσει να ηγείται δίνοντας το παράδειγμα όσον αφορά τις ρυθμιστικές πολιτικές για τη μείωση των εκπομπών, την ενίσχυση της προσαρμογής στην αλλαγή του κλίματος και της διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών, αλλά και προωθώντας παράγοντες που επιταχύνουν τις δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις στην καινοτομία και στον εκσυγχρονισμό σε όλους τους βασικούς τομείς. Η στρατηγική για την κινητικότητα χαμηλών εκπομπών συμβάλλει στην εξασφάλιση ενός ανταγωνιστικού και ενεργειακά αποδοτικού συστήματος μεταφορών. Στους τομείς των αεροπορικών μεταφορών και της ναυτιλίας, η ΕΕ διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στις διεθνείς συμφωνίες που επιτεύχθηκαν φέτος για την καταπολέμηση της ρύπανσης. Υπό διαπραγμάτευση τελούν προτάσεις για την επιτάχυνση της μετάβασης στις χαμηλές εκπομπές άνθρακα, που καλύπτουν όλους τους τομείς της οικονομίας της ΕΕ²³.

²² Eurostat και Διεθνής Οργανισμός Ενέργειας.

²³ COM(2015) 337, COM(2016) 482 και COM(2016) 479.

Στο πλαίσιο της «Προτεραιότητας 4. Βαθύτερη και δικαιότερη εσωτερική αγορά με ενισχυμένη βιομηχανική βάση», και ειδικότερα της Ένωσης των Κεφαλαιαγορών, προωθείται μια νέα, μελλοντοστραφής προσέγγιση για τη διασφάλιση βιώσιμης χρηματοδότησης, η οποία συνδέεται με διάφορους ΣΒΑ.

Η βιώσιμη χρηματοδότηση (ΣΒΑ 8, 9, 13, 14 και 15) αποτελεί σημαντική προτεραιότητα της ομάδας των 20 (G20) και, στην Ευρώπη, οι υπουργοί Οικονομικών, οι ρυθμιστικές αρχές και ο κλάδος αναζητούν ενεργά τρόπους για την εξασφάλισή της. Ενόψει των ΣΒΑ, της Συμφωνίας των Παρισίων και της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα, ανθεκτική στην αλλαγή του κλίματος, πιο κυκλική και αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων, η ΕΕ επιθυμεί το υπάρχον χρηματοπιστωτικό σύστημα να ευθυγραμμιστεί καλύτερα με τις πολιτικές της για τη στήριξη της αειφόρου ανάπτυξης και των βιώσιμων επενδύσεων. Στο πλαίσιο αυτό, η **Ένωση των Κεφαλαιαγορών** δρομολογεί συγκεκριμένες πρωτοβουλίες, όπως για παράδειγμα τα πράσινα ομόλογα, η προώθηση μακροπρόθεσμων επενδύσεων και οι πτυχές προληπτικής εποπτείας που σχετίζονται με τη ρύθμιση των τραπεζών. Επίσης, τέθηκε σε εφαρμογή ένα σύστημα που διασφαλίζει αυξημένη διαφάνεια για τους επενδυτές σε σχέση με τη δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών και πληροφοριών για την πολυμορφία, σε θέματα όπως το περιβάλλον, πτυχές που αφορούν κοινωνικά ζητήματα και τους εργαζόμενους, ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η καταπολέμηση της διαφθοράς και της δωροδοκίας και άλλα. Η χάραξη μιας συνεκτικής στρατηγικής της ΕΕ για τη βιώσιμη χρηματοδότηση θα συμβάλει στον προσδιορισμό, την ιεράρχηση και την οργάνωση των τρόπων με τους οποίους η μεταρρύθμιση της χρηματοδοτικής πολιτικής της ΕΕ μπορεί να ενθαρρύνει και να θωρακίσει τη ροή κεφαλαίων (δημόσιων και ιδιωτικών) για βιώσιμες επενδύσεις.

Ως πρώτο βήμα, η Επιτροπή θα συγκροτήσει μια ομάδα εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου που θα παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη για την ανάπτυξη συνολικής και ολοκληρωμένης στρατηγικής της ΕΕ για τη βιώσιμη χρηματοδότηση, λαμβάνοντας ιδιαίτερος υπόψη τις προκλήσεις που θέτουν οι κλιματικοί και περιβαλλοντικοί κίνδυνοι για το χρηματοπιστωτικό σύστημα, καθώς και την ανάγκη να κινητοποιηθούν οι χρηματοπιστωτικές αγορές για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων. Η ομάδα εμπειρογνομόνων θα εξετάσει επίσης τρόπους με τους οποίους κατάλληλες συστάσεις μπορούν να επεκταθούν και σε άλλες πτυχές της αειφορίας. Τούτο θα επιτρέψει στην ΕΕ να διατηρήσει τη διεθνή πρωτοκαθεδρία της στην ανάπτυξη βιώσιμων αγορών. Η Επιτροπή θα επανεξετάσει τις δραστηριότητες αυτές στο πλαίσιο της ενδιάμεσης ανασκόπησης για την Ένωση των Κεφαλαιαγορών το 2017.

Στο πλαίσιο της «Προτεραιότητας 5. Βαθύτερη και δικαιότερη Οικονομική και Νομισματική Ένωση», ιδίως ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων και η δράση όσον αφορά την εταιρική κοινωνική ευθύνη συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των εργασιακών προκλήσεων του 21ου αιώνα, σύμφωνα με τους ΣΒΑ.

Στο πλαίσιο των ραγδαίων οικονομικών, κοινωνικών, δημογραφικών και τεχνολογικών αλλαγών, καθώς και των αλλαγών στην αγορά εργασίας, το ζήτημα της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης, της απασχόλησης και της αξιοπρεπούς εργασίας (**ΣΒΑ 8**) είναι πιο επίκαιρο από ποτέ για την Ευρώπη. Στον απόηχο της κρίσης, ο **ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων** έχει ως στόχο να θέσει την κοινωνική δικαιοσύνη στο επίκεντρο των πολιτικών της ΕΕ. Μια σειρά από βασικές αρχές για την άσκηση της πολιτικής για την απασχόληση και της κοινωνικής πολιτικής θα συμβάλει ώστε να ληφθούν υπόψη νέες, καλύτερες οικονομικές, κοινωνικές και δημογραφικές τάσεις. Η υγεία είναι ένα από τα στοιχεία που διαδραματίζουν ρόλο στην ενίσχυση του ανθρώπινου κεφαλαίου όσον αφορά την παραγωγικότητα και τη συμμετοχή του εργατικού δυναμικού. Ως μέσο ενίσχυσης της ανοδικής σύγκλισης σε κοινωνικά θέματα και θέματα αγοράς εργασίας, ιδίως εντός της ζώνης του ευρώ, ο πυλώνας θα συμβάλει στην υλοποίηση των **ΣΒΑ 1, 3 και 10**.

Επιπλέον, η δράση της ΕΕ όσον αφορά την **εταιρική κοινωνική ευθύνη και την υπεύθυνη επιχειρηματική συμπεριφορά** ενθαρρύνει τον ιδιωτικό τομέα να συμβάλει στην επίτευξη των

κοινωνικών και περιβαλλοντικών στόχων, ενισχύοντας με τον τρόπο αυτό τη δίκαιη και βιώσιμη ανάπτυξη και την προστασία των κοινωνικών δικαιωμάτων (**ΣΒΑ 8**). Στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού, οι πολιτικές της ΕΕ συμβάλλουν σε πιο βιώσιμες πρακτικές για τη διαχείριση των δασών, σε καλύτερες εργασιακές και περιβαλλοντικές συνθήκες στον τομέα της κλωστοϋφαντουργίας και της ανακύκλωσης πλοίων, στην καταπολέμηση της παράνομης αλιείας και του εμπορίου ορυκτών από εμπόλεμες ζώνες και απειλούμενων με εξαφάνιση ειδών. Η Επιτροπή θα εντείνει τις εργασίες της για την υπεύθυνη συμπεριφορά των επιχειρήσεων, με εστίαση σε συγκεκριμένες δράσεις για την αντιμετώπιση των σύγχρονων και των μελλοντικών κοινωνικών, περιβαλλοντικών και διαχειριστικών προκλήσεων, αξιοποιώντας τις κύριες αρχές και την πολιτική προσέγγιση που προσδιορίζονται στη στρατηγική του 2011 της ΕΕ για την εταιρική κοινωνική ευθύνη.

Η «Προτεραιότητα 7. Χώρος δικαιοσύνης και θεμελιωδών δικαιωμάτων με βάση την αμοιβαία εμπιστοσύνη» περιλαμβάνει τις διαρκείς πολιτικές προσπάθειες που σχετίζονται με τους ΣΒΑ για τη δικαιοσύνη και την ισότητα των φύλων.

Τα αποτελεσματικά **συστήματα απονομής δικαιοσύνης** συμβάλλουν καθοριστικά στην προώθηση του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών αρχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (**ΣΒΑ 16**). Συνιστούν επίσης προϋπόθεση για τη διαμόρφωση περιβάλλοντος φιλικού προς τις επενδύσεις και τις επιχειρήσεις. Η ΕΕ ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα των εθνικών συστημάτων απονομής δικαιοσύνης στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, του ετήσιου κύκλου της ΕΕ για τον συντονισμό της οικονομικής πολιτικής.

Η ισότητα των φύλων (ΣΒΑ 5) είναι μία από τις θεμελιώδεις αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ανάγεται στο 1957 και την αρχή της ισότητας αμοιβής για όμοια εργασία που προβλέπεται στη Συνθήκη της Ρώμης. Σήμερα, οι ενεργητικές πολιτικές εξακολουθούν να είναι αναγκαίες για την καλύτερη αξιοποίηση των ταλέντων των γυναικών και τη βελτίωση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας, την οικονομική ανεξαρτησία τους, τις αμοιβές και τις συντάξεις, την ισότητα σε ηγετικές θέσεις, την καταπολέμηση της βίας με βάση το φύλο και την ισότητα των φύλων στην εξωτερική δράση της ΕΕ. Τα τελευταία χρόνια σημειώθηκε πρόοδος, για παράδειγμα, με το υψηλότερο ποσοστό απασχόλησης που έχει καταγραφεί ποτέ για τις γυναίκες (65,3% κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2016) έναντι 62,8% το 2008²⁴, αν και εξακολουθεί να υπάρχει χάσμα μεταξύ των φύλων όσον αφορά την απασχόληση. Από το 2003 έως το 2016, το ποσοστό των γυναικών στα διοικητικά συμβούλια των μεγαλύτερων εισηγμένων εταιρειών στην ΕΕ αυξήθηκε από 8,5% σε 23%²⁵. Οι προκλήσεις όσον αφορά το μισθολογικό και συνταξιοδοτικό χάσμα παραμένουν μεγάλες: οι διαφορές μεταξύ των φύλων ως προς τις αμοιβές και τις συντάξεις δεν φαίνεται να περιορίζονται. Ακόμα κι αν οι γυναίκες αποκομίζουν τα οφέλη της εκπαίδευσης, το 2014 αμείβονταν λιγότερο από τους άνδρες κατά 16,7% ανά ώρα εργασίας και οι συντάξεις τους είναι κατά μέσο όρο 40% χαμηλότερες από τις αντίστοιχες συντάξεις των ανδρών²⁶. Μέσω της «Στρατηγικής δέσμευσης για την ισότητα των φύλων 2016-2019», η Επιτροπή δεσμεύεται να εργαστεί περαιτέρω προς την κατεύθυνση της ισότητας των φύλων σε τομείς προτεραιότητας και το 2017 θα παρουσιάσει μια πρωτοβουλία για την προώθηση καλύτερης ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής για τους άνδρες και τις γυναίκες.

Στο πλαίσιο της προσφυγικής κρίσης, το έργο που επιτελείται για την «Προτεραιότητα 8. Προς μια νέα πολιτική μετανάστευσης» στηρίζει την πρόοδο που σχετίζεται με διάφορους ΣΒΑ.

²⁴ Eurostat.

²⁵ http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/gender-decision-making/database/business-finance/supervisory-board-board-directors/index_en.htm

²⁶ Eurostat.

Ο κόσμος αντιμετωπίζει τον υψηλότερο αριθμό προσφυγικών ροών μετά το τέλος του δεύτερου παγκοσμίου πολέμου, με 65 και πλέον εκατομμύρια βιαίως εκτοπισθέντες σε ολόκληρο τον κόσμο²⁷. Στο πλαίσιο αυτό, χρειάζεται μια νέα ολοκληρωμένη μεταναστευτική πολιτική που προωθεί νόμιμες οδούς και αντιμετωπίζει τις παράτυπες μεταναστευτικές ροές και, ως εκ τούτου, σώζει ζωές, διαφυλάσσει την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και συμβάλλει στην υποστήριξη της ανάπτυξης και τη μείωση των ανισοτήτων (π.χ. **ΣΒΑ I και 10**). Η διαχείριση της μετανάστευσης αποτελεί κοινή ευθύνη, όχι μόνο μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ, αλλά και έναντι τρίτων χωρών διέλευσης και προέλευσης. Το ευρωπαϊκό πρόγραμμα δράσης για τη μετανάστευση²⁸ και οι επακόλουθες δράσεις του, συμπεριλαμβανομένου του νέου πλαισίου εταιρικής σχέσης με τρίτες χώρες²⁹, παρέχει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση που βασίζεται στον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων, την εμπιστοσύνη, την αλληλεγγύη και την αμοιβαία ευθύνη.

2.3. Η Ευρωπαϊκή Ένωση ως παγκόσμιος εταίρος προσηλωμένος στην προώθηση του θεματολογίου 2030

Το όραμα του θεματολογίου 2030 συμβαδίζει πλήρως με τους στόχους της **εξωτερικής δράσης της ΕΕ**, συμπεριλαμβανομένης της επιδίωξης της αειφόρου ανάπτυξης³⁰. Η συνολική στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας³¹ καθορίζει τη στρατηγική κατεύθυνση για την εξωτερική δράση της ΕΕ και προσδιορίζει τη σαφή συσχέτιση με το θεματολόγιο 2030. Τονίζει τη σημασία μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης όσον αφορά τις εξωτερικές δράσεις της ΕΕ και την ανάγκη για μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της ΕΕ ώστε να αυξήσει την επιρροή της ΕΕ στην αντιμετώπιση και την πρόληψη των βίαιων συγκρούσεων και κρίσεων, καθώς και της βελτίωσης της συνοχής μεταξύ της ΕΕ και των κρατών μελών της. Οι ΣΒΑ θα είναι μια οριζόντια διάσταση του συνολικού έργου για την προώθηση της συνολικής στρατηγικής³². Η συνολική στρατηγική υπογραμμίζει ότι υπάρχει μια άμεση σχέση μεταξύ της ασφάλειας και της ευημερίας στις γύρω περιοχές, συμπεριλαμβανομένων των υποψήφιων για διεύρυνση και των γειτονικών χωρών της ΕΕ. Στο ίδιο πνεύμα με τους ΣΒΑ, η προώθηση της ανθεκτικότητας των κρατών και των κοινωνιών σε όλα τα επίπεδα αποτελεί τρόπο προώθησης της σταθερότητας και της αειφόρου ανάπτυξης σε παγκόσμιο επίπεδο, ενισχύοντας παράλληλα την ασφάλεια και την ευημερία της Ευρώπης.

Η πολιτική διεύρυνσης της ΕΕ θα συνεχίσει να εστιάζει τις προσπάθειές της στο κράτος δικαίου, περιλαμβανομένης της ασφάλειας, των θεμελιωδών δικαιωμάτων, των δημοκρατικών θεσμών και της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης, καθώς και στην οικονομική ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα. Αυτές οι βασικές αρχές για την εκπλήρωση των κριτηρίων προσχώρησης της Κοπεγχάγης και της Μαδρίτης συνάδουν πλήρως με τις θεμελιώδεις αρχές του θεματολογίου για το 2030.

Η αναθεωρημένη **Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας** (2015), θέσπισε διαφοροποιημένες εταιρικές σχέσεις με τις γειτονικές χώρες, με πρωταρχικό στόχο τη σταθεροποίηση. Παρέχει στην ΕΕ τα απαραίτητα εργαλεία για να προσεγγίσει τις χώρες εταίρους σχετικά με ζητήματα όπως η ασφάλεια, η εξασφάλιση ανθεκτικότητας, η χρηστή διακυβέρνηση, η δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα, η

²⁷ UNHCR, «Global trends: forced displacement in 2015» (Υπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες «Παγκόσμιες τάσεις: αναγκαστική εκτόπιση το 2015») (2015)

²⁸ COM (2015) 240.

²⁹ COM(2016) 385.

³⁰ Βλ. άρθρο 21 παράγραφος 2 στοιχείο δ) της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

³¹ Συνολική στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας «Κοινό όραμα, κοινές δράσεις: Μια ισχυρότερη Ευρώπη», Ιούνιος 2016.

³² Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη συνέχεια της συνολικής στρατηγικής της ΕΕ για την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας (παράγραφος 5), της 17ης Οκτωβρίου 2016.

οικονομική ανάπτυξη, η συνδεσιμότητα, η ενέργεια, η μετανάστευση και η κινητικότητα και, συνεπώς, η βιώσιμη ανάπτυξη.

Η δράση της ΕΕ αποτελεί σημαντική συνιστώσα για τη στήριξη της **πρόληψης, διαχείρισης και επίλυσης κρίσεων** σε όλο τον κόσμο, με τις αποστολές στο πλαίσιο της κοινής πολιτικής ασφαλείας και άμυνας, μια σημαντική οικονομική συνεισφορά στο ειρηνευτικό μέσο για την Αφρική και την πρόσφατη πρόταση για στήριξη της ανάπτυξης ικανοτήτων για την ασφάλεια και την ανάπτυξη στο πλαίσιο του νέου στρατηγικού πλαισίου για μεταρρύθμιση του τομέα της ασφάλειας³³. Η ΕΕ θα προωθήσει μια ευρύτερη έννοια της ασφάλειας, που θα περιλαμβάνει αντιπροσωπευτικούς και υπεύθυνους θεσμούς σε όλα τα επίπεδα.

Η ΕΕ επικροτεί μια **προσέγγιση με βάση τα δικαιώματα** για την αναπτυξιακή συνεργασία, η εφαρμογή της οποίας είναι ιδιαίτερης σημασίας για την υλοποίηση των ΣΒΑ. Αυτή η προσέγγιση περιλαμβάνει όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα και προωθεί την ένταξη και τη συμμετοχή, την απαγόρευση των διακρίσεων, την ισότητα και τη δικαιοσύνη, τη διαφάνεια και τη λογοδοσία. Η ισότητα των φύλων βρίσκεται στον πυρήνα των αξιών της ΕΕ και προβλέπεται στο νομικό και πολιτικό πλαίσιο της. Η ΕΕ θα προωθήσει τα δικαιώματα των γυναικών, την ισότητα των φύλων και τη χειραφέτηση των γυναικών και των κοριτσιών ως προτεραιότητα σε όλους τους τομείς της εξωτερικής δράσης.

Η **αναπτυξιακή πολιτική της ΕΕ** διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στην υλοποίηση του θεματολογίου 2030. Ως ο μεγαλύτερος παράγοντας ανάπτυξης στον κόσμο, η ΕΕ και τα κράτη μέλη της έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην επίτευξη των ΣΒΑ σε παγκόσμιο επίπεδο. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή υποβάλλει, μαζί με την παρούσα ανακοίνωση, πρόταση για **νέα ευρωπαϊκή συναίνεση για την ανάπτυξη**³⁴, η οποία αντανάκλα την ολιστική προσέγγιση του θεματολογίου 2030. Η πρόταση για νέα συναίνεση επιδιώκει να επιτύχει τον πρωταρχικό στόχο για εξάλειψη της φτώχειας με τη συστηματική ενσωμάτωση της κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής διάστασης και την ενίσχυση των δεσμών μεταξύ ανάπτυξης και ασφάλειας, ανθρωπιστικών και μεταναστευτικών ζητημάτων.

Η πρόταση για νέα ευρωπαϊκή συναίνεση συνιστά επίσης αλλαγή στάσης σε σχέση με τα μέσα εφαρμογής. Υπερβαίνει την παραδοσιακή έμφαση στη διεθνή αναπτυξιακή βοήθεια για να κινητοποιήσει τα πολύ μεγαλύτερα κεφάλαια που απαιτούνται για τη χρηματοδότηση των ΣΒΑ, συνδυάζοντας την ενίσχυση με εγχώριους πόρους και προσελκύοντας ιδιωτικές επενδύσεις. Τονίζει επίσης το ρόλο που διαδραματίζουν οι σωστές πολιτικές σε εσωτερικό και διεθνές επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της συνοχής των πολιτικών. Το **ευρωπαϊκό εξωτερικό επενδυτικό σχέδιο**³⁵ που προτάθηκε πρόσφατα, με βάση την επιτυχή εμπειρία του επενδυτικού σχεδίου για την Ευρώπη, αποτελεί ενδεικτικό παράδειγμα αυτής της νέας προσέγγισης των μέσων εφαρμογής.

Με την πρόταση για νέα ευρωπαϊκή συναίνεση για την ανάπτυξη, η Επιτροπή προτείνει έναν νέο τρόπο συνεργασίας με τις χώρες εταίρους και τα κράτη μέλη – από κοινό προγραμματισμό έως κοινές δράσεις – με σκοπό να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη συνοχή, συμπληρωματικότητα και αποτελεσματικότητα. Υπάρχει επίσης σαφής ανάγκη να ενισχυθούν περισσότερο διαφοροποιημένες **εταιρικές σχέσεις**, σύμφωνα με τους διαύλους και τις ανάγκες ανάπτυξης των εταίρων μας – διατηρώντας την προσοχή εστιασμένη στις φτωχότερες και πιο ευάλωτες χώρες, αναγνωρίζοντας παράλληλα τη σημασία των πιο προηγμένων αναπτυσσόμενων χωρών στην επίτευξη των ΣΒΑ. Η ανακοίνωση που αφορά τις μελλοντικές σχέσεις με την ομάδα των κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού σχετικά με ένα **πλαίσιο μετά τη συμφωνία του Κοτονού**³⁶, που εγκρίνεται μαζί με την παρούσα ανακοίνωση, αποτελεί βασικό παράδειγμα αυτής της προσαρμοσμένης προσέγγισης εταιρικών σχέσεων.

³³ JOIN (2016) 31 final.

³⁴ COM(2016) 740.

³⁵ COM(2016) 581 final.

³⁶ JOIN(2016) 52

Η **ανθρωπιστική βοήθεια της ΕΕ** διαδραματίζει σημαντικό ρόλο όσον αφορά την παροχή βοήθειας διάσωσης και συμβάλλει στη μείωση της ευπάθειας και την προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Η συσσώρευση έσχατης και χρόνιας φτώχειας σε ευάλωτα κράτη συχνά επιδεινώνεται από επαναλαμβανόμενους κύκλους φυσικών καταστροφών και καταστροφικές συγκρούσεις, με αποτέλεσμα όλο και πιο σοβαρές καταστάσεις ανθρωπιστικού χαρακτήρα, οι οποίες θέτουν τα αναπτυξιακά οφέλη υπό ολοένα και μεγαλύτερη απειλή και επηρεάζουν αρνητικά τη σταθερότητα ολόκληρων περιοχών και κοινωνιών. Η ΕΕ πρωτοστατεί στην ανάπτυξη της ανθεκτικότητας των πλέον ευάλωτων κοινοτήτων. Καθορίζει την πορεία για μια πιο αποτελεσματική συλλογική δράση, συνδυάζοντας την ανθρωπιστική δράση, τη μακροπρόθεσμη αναπτυξιακή συνεργασία και τη διαρκή πολιτική δέσμευση, συμβάλλοντας έτσι στην εξάλειψη της φτώχειας.

Η **εμπορική πολιτική της ΕΕ**, όπως ορίζεται στην ανακοίνωση «Εμπόριο για όλους» στηρίζει πλήρως τη βιώσιμη ανάπτυξη σε παγκόσμιο επίπεδο, κυρίως εστιάζοντας στη σχέση εμπορίου-ανάπτυξης. Οι εμπορικές συμφωνίες, όπως οι συμφωνίες οικονομικής εταιρικής σχέσης (ΣΟΕΣ) και τα εμπορικά καθεστώτα, όπως το «Όλα εκτός από όπλα» (ΟΕΟ) και το ενισχυμένο σύστημα γενικευμένων προτιμήσεων (ΣΓΠ+) παρέχουν ισχυρή στήριξη στην αειφόρο ανάπτυξη, συνδέοντας το εμπόριο με την ανάπτυξη και τη χρηστή διακυβέρνηση.

Ο αντίκτυπος της ΕΕ εκτός των συνόρων της δεν περιορίζεται στο θεματολόγιο εξωτερικής δράσης. Πολλές από τις πολιτικές της ΕΕ με εγχώρια διάσταση συμβάλλουν στην υλοποίηση των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης σε όλο τον κόσμο. Ως εκ τούτου, η **επίτευξη συνοχής μεταξύ όλων των πολιτικών της ΕΕ** είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη των ΣΒΑ. Η συνοχή της αναπτυξιακής πολιτικής αποτελεί βασικό στοιχείο της απάντησης της ΕΕ στην πρόκληση της αειφόρου ανάπτυξης που προβλέπεται στις ευρωπαϊκές Συνθήκες. Συγκεκριμένα σχέδια, όπως οι ενεργειακές διασυνδέσεις στην Αφρική και με την Ευρώπη σε όλη την περιοχή της Μεσογείου, καθώς και η εν εξελίξει δράση της ΕΕ για βιώσιμες παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού, π.χ. στους κλάδους της ξυλείας και της ένδυσης, αποδεικνύουν την προστιθέμενη αξία της επιδίωξης μιας συνεκτικής προσέγγισης.

3. ΠΩΣ ΘΑ ΠΡΟΩΘΗΣΕΙ Η ΕΕ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ 2030

3.1. Διακυβέρνηση

Η αειφόρος ανάπτυξη απαιτεί μια ολιστική και διατομεακή πολιτική προσέγγιση για να διασφαλιστεί ότι οι οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές προκλήσεις αντιμετωπίζονται ενιαία. Ως εκ τούτου, η αειφόρος ανάπτυξη αποτελεί τελικά θέμα διακυβέρνησης και απαιτεί τα κατάλληλα μέσα για την εξασφάλιση της συνοχής των πολιτικών, στο σύνολο των θεματικών τομέων, καθώς και μεταξύ της εξωτερικής δράσης και των άλλων πολιτικών της ΕΕ.

Η **νέα δομή αυτής της Επιτροπής** με αντιπροέδρους και με προσέγγιση βασισμένη στο εκάστοτε σχέδιο συνιστά σημαντικό μέσο που διευκολύνει τον συγκεκριμένο τρόπο εργασίας. Οι ομάδες εργασίας που συγκεντρώνουν διαφορετικές πτυχές τομεακής πολιτικής έχουν ως στόχο να εξασφαλίσουν ότι οι προσπάθειες που καταβάλλονται σε έναν τομέα πολιτικής ενισχύουν τις πρωτοβουλίες σε άλλους τομείς, δημιουργώντας ένα πιο συντονισμένο και αλληλοενισχυόμενο θεματολόγιο. Επιπλέον, το νέο αξίωμα του πρώτου αντιπροέδρου περιλαμβάνει μια οριζόντια ευθύνη για αειφόρο ανάπτυξη. Προκειμένου να διασφαλιστεί συνοχή των πολιτικών, ο πρώτος αντιπρόεδρος θα διαδραματίσει συντονιστικό ρόλο όσον αφορά την προώθηση του έργου της Επιτροπής για την ενεργό υλοποίηση του θεματολογίου 2030.

Η χρήση των **εργαλείων για τη βελτίωση της νομοθεσίας** της Επιτροπής είναι άλλος ένας τρόπος για να εξασφαλιστεί η περαιτέρω ενσωμάτωση της αειφόρου ανάπτυξης στις ευρωπαϊκές πολιτικές. Όλες οι εκτιμήσεις επιπτώσεων της Επιτροπής πρέπει να αξιολογούν τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις, ώστε η αειφορία να λαμβάνεται δεόντως υπόψη και να συνυπολογίζεται. Οι εκ των υστέρων αξιολογήσεις πρέπει επίσης να εξετάζουν και τις τρεις διαστάσεις σε μια ισχυρή

ολοκληρωμένη προσέγγιση. Οι ενισχυμένες κατευθυντήριες γραμμές για τις εκτιμήσεις επιπτώσεων και οι ενισχυμένες διαδικασίες που επιβεβαιώνουν αυτή την προσέγγιση ενσωμάτωσης αποτέλεσαν βασικό στοιχείο της δέσμης μέτρων για τη βελτίωση της νομοθεσίας που εγκρίθηκε το 2015. Η συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών και οι δημόσιες διαβουλεύσεις αποτελούν άλλο ένα στοιχείο της εργαλειοθήκης για τη βελτίωση της νομοθεσίας, προκειμένου να τηρηθεί η απαίτηση μη αποκλεισμού που βρίσκεται στο επίκεντρο του θεματολογίου 2030.

Το **Ευρωπαϊκό Εξάμηνο**, ως το πλαίσιο της οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, εστιάζει ιδιαίτερα στην απασχόληση και τις κοινωνικές επιδόσεις προωθώντας έτσι ένα πιο βιώσιμο κοινωνικοοικονομικό μοντέλο στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

3.2. Χρηματοδότηση

Ο **προϋπολογισμός της ΕΕ**, που αντιπροσωπεύει περίπου το 1% του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος (ΑΕΕ) της ΕΕ, είναι ένας προϋπολογισμός επενδύσεων που συμπληρώνει τους εθνικούς προϋπολογισμούς και το ευρύ σύνολο της πολιτικής της ΕΕ και των κανονιστικών μέσων για την αντιμετώπιση των προκλήσεων, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε διεθνές επίπεδο. Η Επιτροπή έχει ήδη ενσωματώσει σε μεγάλο βαθμό την οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική διάσταση, οι οποίες βρίσκονται στο επίκεντρο των ΣΒΑ, στα προγράμματα προϋπολογισμού και δαπανών της ΕΕ. Το πλαίσιο επιδόσεων των προγραμμάτων δαπανών της ΕΕ για την περίοδο 2014-2020 περιλαμβάνει ήδη τα σχετικά στοιχεία για την υποβολή έκθεσης σχετικά με τις τρεις διαστάσεις.

Η πρωτοβουλία **«προϋπολογισμός της ΕΕ που θα εστιάζεται στα αποτελέσματα» (BFOR)**³⁷ αποσκοπεί επίσης να διασφαλίσει ότι κάθε ευρώ των ευρωπαϊών φορολογουμένων που δαπανάται συμβάλλει όσο το δυνατόν περισσότερο σε ένα καλύτερο μέλλον. Η μετάβαση από τη μέτρηση των δαπανών στη μέτρηση των αποτελεσμάτων – από τη διασφάλιση κατά κύριο λόγο της τήρησης των κανόνων προς την επιδίωξη, επίσης, της μέγιστης απόδοσης – εξασφαλίζει ότι οι πόροι διατίθενται με επαρκώς ευέλικτο τρόπο για την αντιμετώπιση των επειγουσών αναγκών και την εστίαση στις προτεραιότητες.

Το **επενδυτικό σχέδιο για την Ευρώπη** παραπέμπει συγκεκριμένα στους ΣΒΑ και προωθεί τη συνοχή με τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Διάφορα εργαλεία πολιτικής, όπως τα **Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία**, και μέσα, όπως ο μηχανισμός **«Συνδέοντας την Ευρώπη»**, αξιοποιούνται παράλληλα με τη χρηματοδότηση της **Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων** για την προώθηση των στόχων της αειφορίας, όπως η ενεργειακή απόδοση και οι καθαρές μεταφορές, μέσω της χρήσης καινοτόμων χρηματοδοτικών μέσων που βοηθούν να επιτευχθεί το απαιτούμενο μέγεθος επενδύσεων. Έχει επίσης αναληφθεί πολιτική δέσμευση για διάθεση του 20% τουλάχιστον του προϋπολογισμού της ΕΕ στη δράση για το κλίμα. Επιπλέον, το πρόγραμμα **«Ορίζων 2020»** αναμένεται να συνεισφέρει τουλάχιστον το 60% του προϋπολογισμού του για την αειφόρο ανάπτυξη και το 35% για τη δράση για το κλίμα. Στο πλαίσιο της παγκόσμιας εταιρικής σχέσης για την εφαρμογή των ΣΒΑ (**ΣΒΑ 17**), η ΕΕ έχει δεσμευτεί συλλογικά να παρέχει 0,7% του ΑΕΕ ως **επίσημη αναπτυξιακή βοήθεια (ΕΑΒ)** εντός του χρονικού πλαισίου του θεματολογίου 2030. Επίσης, συλλογικά θα παρέχει 0,15% του ΑΕΕ ως ΕΑΒ σε λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες βραχυπρόθεσμα, ποσοστό που θα αγγίξει το 0,20% εντός του χρονικού πλαισίου του θεματολογίου 2030.

Ενόψει του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου μετά το 2020, η Επιτροπή θα διερευνήσει τον τρόπο με τον οποίο οι προϋπολογισμοί της ΕΕ και τα μελλοντικά χρηματοδοτικά προγράμματα μπορούν καλύτερα να συνεχίσουν να συνεισφέρουν επαρκώς στην υλοποίηση του θεματολογίου 2030 και να στηρίζουν τα κράτη μέλη στις προσπάθειές τους.

³⁷ http://ec.europa.eu/budget/budget4results/initiative/index_en.cfm.

3.3. Μέτρηση της προόδου σε εθνικό επίπεδο, επίπεδο περιφερειών των Ηνωμένων Εθνών, επίπεδο ΕΕ και παγκόσμιο επίπεδο

Η παρακολούθηση της προόδου με συστηματικό και διαφανή τρόπο είναι απαραίτητη. Το θεματολόγιο 2030 προβλέπει την παρακολούθηση και επανεξέταση σε εθνικό, περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο. Η ΕΕ, σε συντονισμό με τα κράτη μέλη της, είναι αποφασισμένη να διαδραματίσει ενεργό ρόλο σε κάθε επίπεδο, ώστε να μεγιστοποιήσει την πρόοδο προς την επίτευξη των ΣΒΑ, να διασφαλίσει την υποχρέωση λογοδοσίας στους πολίτες και να διασφαλίσει ότι δεν θα μένει κανείς στο περιθώριο.

Το θεματολόγιο περιλαμβάνει 17 στόχους και 169 επιμέρους στόχους σχετικά με τους οποίους η στατιστική επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών καθόρισε τον Μάρτιο του 2016 ένα πλαίσιο δεικτών που περιλαμβάνει 230 δείκτες ως πρακτικό σημείο εκκίνησης για την παγκόσμια παρακολούθηση. Το θεματολόγιο 2030 προβλέπει, επίσης, την παρακολούθηση σε επίπεδο περιφερειών των Ηνωμένων Εθνών. Όσον αφορά την παρακολούθηση στην περιοχή της Οικονομικής Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη (ΟΕΕ/ΗΕ), καταρτίζεται χάρτης πορείας που θα κατευθύνει το έργο των χωρών της ΟΕΕ/ΗΕ σχετικά με τα στατιστικά στοιχεία για τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης. Σε εθνικό επίπεδο, τα Ηνωμένα Έθνη καλούν τα κράτη μέλη να θέσουν σε εφαρμογή συστήματα για τη μέτρηση της προόδου και την υποβολή εκθέσεων.

Η Επιτροπή θα συμβάλλει με την παρακολούθηση, την υποβολή εκθέσεων και την αξιολόγηση της προόδου στην επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης στο πλαίσιο της ΕΕ. Αυτό περιλαμβάνει τακτική υποβολή εκθέσεων σχετικά με τη συμβολή της ΕΕ στην υλοποίηση του θεματολογίου 2030, στο πλαίσιο του Πολιτικού Φόρουμ Υψηλού Επιπέδου των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη.

Μια πρώτη επισκόπηση σχετικά με τη θέση της ΕΕ και των κρατών μελών όσον αφορά τους ΣΒΑ διατίθεται στη δημοσίευση της Eurostat που εκδόθηκε παράλληλα με την παρούσα ανακοίνωση³⁸. Από το 2017 κι έπειτα, η Επιτροπή θα διενεργεί πιο λεπτομερή τακτική παρακολούθηση των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης στο πλαίσιο της ΕΕ, με την ανάπτυξη πλαισίου δεικτών αναφοράς για τον σκοπό αυτό και με βάση το ευρύ φάσμα διαρκούς παρακολούθησης και αξιολόγησης που πραγματοποιούνται στην Επιτροπή, τους οργανισμούς, την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης και τα κράτη μέλη.

3.4. Κοινή ευθύνη για την υλοποίηση και επιβράβευση της αριστείας

Οι ΣΒΑ συνιστούν ένα θεματολόγιο συνεργασίας μεταξύ όλων των επιπέδων των κυβερνήσεων και της κοινωνίας των πολιτών, το οποίο συνυπέγραψαν όλα τα κράτη μέλη των Ηνωμένων Εθνών. Η υλοποίηση πρέπει να προωθηθεί σε συνεργασία με όλους.

Η παρούσα ανακοίνωση παρέχει ένα πλαίσιο για την ΕΕ και τα κράτη μέλη όσον αφορά την υλοποίηση του θεματολογίου 2030. Σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, η ΕΕ θα ενεργεί σε τομείς εκτός της αποκλειστικής της αρμοδιότητας μόνον όταν οι στόχοι μπορούν να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης παρά με ανάληψη δράσης από τα κράτη μέλη. Η στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη είναι, συνεπώς, αναγκαία και τα ίδια τα κράτη μέλη θα πρέπει να αντιμετωπίσουν πολλά θέματα που επηρεάζουν την αειφόρο ανάπτυξη· βρίσκονται επί του παρόντος στο στάδιο της θέσπισης των δικών τους εθνικών πλαισίων για την επίτευξη των ΣΒΑ και την υποβολή εκθέσεων στους πολίτες τους και στον ΟΗΕ.

³⁸ Eurostat, «Sustainable development in the European Union — A statistical glance from the viewpoint of the UN Sustainable Development Goals» («Η αειφόρος ανάπτυξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση — στατιστικό πανόραμα υπό το πρίσμα των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών») (2016)

Οι πόλεις και οι τοπικές αρχές διαδραματίζουν ιδιαίτερο ρόλο στην υλοποίηση του θεματολογίου 2030 με συγκεκριμένο ειδικό στόχο (**ΣΒΑ ΙΙ**), καθώς και άλλους στόχους σχετικούς με τις πόλεις μέσω του θεματολογίου 2030. Οι πόλεις βρίσκονται στο επίκεντρο των σημερινών οικονομικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών προκλήσεων. Πάνω από το 70% των πολιτών της ΕΕ ζουν σε αστικές περιοχές, ενώ περίπου το 85% του ΑΕΠ της ΕΕ παράγεται στις πόλεις³⁹. Αυτές οι αστικές περιοχές είναι οι κινητήριες δυνάμεις της ευρωπαϊκής οικονομίας και δρουν ως καταλύτες για καινοτόμες βιώσιμες λύσεις που προωθούν τη μετάβαση σε μια κοινωνία χαμηλών εκπομπών άνθρακα και ανθεκτική στις αλλαγές. Ωστόσο, υπάρχουν μέρη όπου τα προβλήματα, όπως η ανεργία, ο διαχωρισμός, η φτώχεια και η ρύπανση είναι εξαιρετικά σοβαρά.

Το αστικό θεματολόγιο της ΕΕ που εγκρίθηκε το 2016, θα προωθηθεί, επομένως, με ολιστικό τρόπο, από κοινού με τις τοπικές αρχές, και θα καλύπτει όλες τις πτυχές της αειφόρου ανάπτυξης, ενώ παράλληλα θα συμβάλλει στην εφαρμογή του παγκόσμιου «νέου αστικού θεματολογίου»⁴⁰. Η Επιτροπή θα έχει κεντρικό ρόλο στην εφαρμογή του αστικού θεματολογίου, καθώς η ΕΕ λαμβάνει υπόψη την ποικιλομορφία των πόλεων και τις ευθύνες και αλληλεπιδράσεις τους με την ευρύτερη επικράτεια, παρέχοντας εμπειρογνομosύνη, υλοποιώντας δράσεις και διευκολύνοντας τη διαδικασία της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης.

Η αειφόρος ανάπτυξη δεν θα επέλθει αποκλειστικά μέσω των πολιτικών του δημόσιου τομέα. Πρόκειται για ένα κοινό θεματολόγιο των πολιτών, της κοινωνίας των πολιτών, των οργανώσεων και των επιχειρήσεων. Όλο και περισσότερες εταιρείες ενστερνίζονται τους ΣΒΑ και θέτουν σε εφαρμογή την εταιρική κοινωνική ευθύνη, όχι μόνο προς το συμφέρον τους, αλλά και προς το συμφέρον της ευρωπαϊκής οικονομίας και κοινωνίας. Οι ευρωπαϊκές εταιρείες μπορούν να παρέχουν καινοτόμες λύσεις για τις μελλοντικές προκλήσεις και να αποτελέσουν τις κινητήριες δυνάμεις για αλλαγή εντός της ΕΕ και πέρα από τα σύνορά της. Η κοινωνία εν γένει πρέπει να ενστερνιστεί την αειφορία ως κατευθυντήρια αρχή στο πλαίσιο των καθημερινών επιλογών που κάνει κάθε πολίτης, εταιρεία και φορέας της κοινωνίας των πολιτών.

Για τη δημιουργία ενός δυναμικού χώρου που θα συγκεντρώνει τα διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, η Επιτροπή θα δρομολογήσει μια πολυσυλλεκτική πλατφόρμα η οποία θα συμμετέχει στην παρακολούθηση και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σχετικά με την εφαρμογή των ΣΒΑ σε όλους τους τομείς, τόσο σε επίπεδο κρατών μελών όσο και σε επίπεδο ΕΕ. Αυτή η πλατφόρμα θα μπορούσε να λειτουργήσει ως κόμβος μάθησης από ομοτίμους, όπου οι εμπλεκόμενοι θα μπορούν να συμμετάσχουν σε συζητήσεις σχετικά με τις δραστηριότητες αειφορίας και να ενημερώνουν άλλους σχετικά με τρέχουσες επιτυχημένες πρωτοβουλίες. Κάθε χρόνο, θα απονέμεται ένα ευρωπαϊκό βραβείο αειφορίας με σκοπό την αναγνώριση των πρωτοβουλιών με μετασχηματιστική συμβολή στην παγκόσμια υλοποίηση του θεματολογίου 2030.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η ΕΕ, ως θεσμός που βασίζεται σε θεμελιώδεις αξίες και στη δικαιοσύνη, στηρίζει θερμά το θεματολόγιο 2030 των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη ως μια μοναδική ευκαιρία για ένα καλύτερο μέλλον. Το παγκόσμιο όραμα που διέπει τους ΣΒΑ για την ανάληψη δράσης για τους ανθρώπους, τον πλανήτη και την ευημερία είναι απόλυτα ευθυγραμμισμένο με το ευρωπαϊκό θεματολόγιό μας: η βιωσιμότητα αποτελεί σήμα κατατεθέν της Ευρώπης. Έχοντας επίγνωση των ορίων του πλανήτη, της σπανιότητας πόρων, της διογκούμενης ανισότητας και της σημασίας της αειφόρου ανάπτυξης για τη διατήρηση των συστημάτων κοινωνικής πρόνοιας, επιθυμούμε να θέσουμε την ευρωπαϊκή και την παγκόσμια οικονομία σε μια νέα πορεία, προκειμένου να παρέχουμε

³⁹ Eurostat.

⁴⁰ Εγκρίθηκε τον Οκτώβριο του 2016 στο Κίτο κατά τη Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για τους ανθρώπινους οικισμούς Habitat III, A/CONF.226/4.

στους ανθρώπους μια καλύτερη ζωή, διασφαλίζοντας ένα δίκαιο μερίδιο για όλους και κυρίως για τη νεότερη γενιά.

Για τη διασφάλιση του μέλλοντος, πρέπει σήμερα να γίνουν οι σωστές πολιτικές επιλογές. Η καταγραφή των πολιτικών και του κεκτημένου απέδειξε σαφώς ότι και οι δεκαεπτά ΣΒΑ καλύπτονται από ευρωπαϊκές δράσεις. Επιπλέον, πολλοί από τους ΣΒΑ βρίσκονται στο επίκεντρο των υψηλότερων πολιτικών προτεραιοτήτων της Επιτροπής Juncker. Οι στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης μπορούν να επιτευχθούν ικανοποιητικά σε επίπεδο ΕΕ και από τα κράτη μέλη της μόνον εφόσον οι νέες πολιτικές λαμβάνουν υπόψη τη βιωσιμότητα και την πολιτική συνοχή από την αρχή και μόνον εφόσον η εφαρμογή των υφιστάμενων πολιτικών επιδιώκεται σε συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και σε όλα τα επίπεδα.

Η Επιτροπή έχει δεσμευτεί πλήρως ως προς την υλοποίηση του θεματολογίου 2030 μέσω των ακόλουθων βασικών δράσεων και στοιχείων διακυβέρνησης:

- Η Επιτροπή θα ενσωματώσει τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης σε πολιτικές και πρωτοβουλίες της ΕΕ, καθιστώντας τη βιώσιμη ανάπτυξη ουσιαστική κατευθυντήρια αρχή για όλες τις πολιτικές της. Οι υφιστάμενες καθώς και οι νέες πολιτικές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους τρεις πυλώνες της βιώσιμης ανάπτυξης, δηλαδή τα κοινωνικά, περιβαλλοντικά και οικονομικά ζητήματα. Η Επιτροπή θα διασφαλίσει για τον σκοπό αυτό ότι οι πολιτικές της ενσωματώνουν τη διάσταση της βιωσιμότητας μέσω των εργαλείων της για τη βελτίωση της νομοθεσίας.
- Η Επιτροπή από το 2017 κι έπειτα θα υποβάλλει τακτικά εκθέσεις σχετικά με την πρόοδο της ΕΕ όσον αφορά την υλοποίηση του θεματολογίου 2030.
- Προκειμένου να προωθηθεί η αειφόρος ανάπτυξη σε όλο τον κόσμο, η ΕΕ θα συνεχίσει να εργάζεται με τους εξωτερικούς εταίρους, χρησιμοποιώντας όλα τα εργαλεία που είναι διαθέσιμα στο πλαίσιο των εξωτερικών πολιτικών της, και να στηρίζει, ιδίως, τις προσπάθειες των αναπτυσσόμενων χωρών.
- Η Επιτροπή δεσμεύεται να προωθήσει την υλοποίηση του θεματολογίου 2030 με το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ως συννομοθέτες και δημοσιονομική αρχή της ΕΕ, καθώς και με άλλα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, διεθνείς οργανισμούς, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, πολίτες και άλλα εμπλεκόμενα μέρη.
- Η Επιτροπή θα δρομολογήσει μια πολυσυλλεκτική πλατφόρμα η οποία θα συμμετέχει στην παρακολούθηση και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σχετικά με την εφαρμογή των ΣΒΑ σε όλους τους τομείς, τόσο σε επίπεδο κρατών μελών όσο και σε επίπεδο ΕΕ.
- Η Επιτροπή θα δρομολογήσει μελέτες για την περαιτέρω ανάπτυξη ενός πιο μακροπρόθεσμου οράματος για την περίοδο μετά το 2020.

Σύμφωνα με τις δεσμεύσεις στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών, τα κράτη μέλη καλούνται να διατηρούν την κυριότητα και να εργάζονται σε εθνικά πλαίσια για την επίτευξη των ΣΒΑ, την έγκαιρη εφαρμογή των σχετικών ευρωπαϊκών πολιτικών και την αξιολόγηση της προόδου που έχει συντελεστεί.

Πίνακας: Οι στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης του θεματολογίου 2030⁴¹

Οι στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης του θεματολογίου 2030

Στόχος 1.	Εξάλειψη της φτώχειας σε όλες τις μορφές και παντού
Στόχος 2.	Εξάλειψη της πείνας, επίτευξη επισιτιστικής ασφάλειας, βελτίωση της διατροφής και προώθηση της βιώσιμης γεωργίας
Στόχος 3.	Εξασφάλιση υγιούς ζωής και προώθηση της ευημερίας για όλους και σε όλες τις ηλικίες
Στόχος 4.	Χωρίς αποκλεισμούς και ισότιμη ποιότητα της εκπαίδευσης και προώθηση των ευκαιριών δια βίου μάθησης για όλους
Στόχος 5.	Επίτευξη της ισότητας των φύλων και χειραφέτηση όλων των γυναικών και κοριτσιών
Στόχος 6.	Διασφάλιση της διαθεσιμότητας και της αειφόρου διαχείρισης του νερού και της αποχέτευσης για όλους
Στόχος 7.	Διασφάλιση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή, αξιόπιστη, βιώσιμη και σύγχρονη ενέργεια για όλους
Στόχος 8.	Προώθηση της διαρκούς, χωρίς αποκλεισμούς και βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης, καθώς και της πλήρους και παραγωγικής απασχόλησης και της αξιοπρεπούς εργασίας για όλους
Στόχος 9.	Κατασκευή ανθεκτικών υποδομών, προαγωγή της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς εκβιομηχάνισης και υποστήριξη της καινοτομίας
Στόχος 10.	Μείωση των ανισοτήτων τόσο εντός και όσο μεταξύ των διαφόρων χωρών
Στόχος 11.	Επίτευξη ασφαλών, ανθεκτικών, βιώσιμων και χωρίς αποκλεισμούς πόλεων και οικισμών
Στόχος 12.	Διασφάλιση μεθόδων βιώσιμης κατανάλωσης και παραγωγής
Στόχος 13.	Ανάληψη επείγουσας δράσης για την καταπολέμηση της αλλαγής του κλίματος και των επιπτώσεών του*
Στόχος 14.	Διατήρηση και αειφόρος χρήση των ωκεανών, των θαλασσών και των θαλάσσιων πόρων στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης
Στόχος 15.	Προστασία, αποκατάσταση και προαγωγή της αειφόρου χρήσης των χερσαίων οικοσυστημάτων, βιώσιμη διαχείριση των δασών, καταπολέμηση της απερίμωσης, ανάσχεση και αντιστροφή της υποβάθμισης του εδάφους και ανάσχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας
Στόχος 16.	Προώθηση ειρηνικών και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνιών για την αειφόρο ανάπτυξη, παροχή πρόσβασης στη δικαιοσύνη για όλους και οικοδόμηση αποτελεσματικών, υπεύθυνων και χωρίς αποκλεισμούς θεσμών σε όλα τα επίπεδα
Στόχος 17.	Ενίσχυση των μέσων εφαρμογής και αναζωογόνηση της παγκόσμιας σύμπραξης για τη βιώσιμη ανάπτυξη

* Αναγνωρίζοντας ότι η Σύμβαση-Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή είναι το κυριότερο διεθνές διακυβερνητικό φόρουμ για τη διαπραγμάτευση της παγκόσμιας απάντησης στην κλιματική αλλαγή.

⁴¹ Ψήφισμα A/RES/70/1 των Ηνωμένων Εθνών.